

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/33/2017
Identifikačné číslo spisu:	5410202536
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5410202536.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. C. K., bývajúceho v F., zastúpeného JUDr. Pavlom Dlhopolčekom, advokátom so sídlom vo Višňovom č. 53, proti žalovanému Združeniu región Beskydy, so sídlom v Žiline, Predmestská č. 1, IČO: 36148474, zastúpenému Advokátskou kanceláriou VARMUS, s.r.o., so sídlom v Čadci, Palárikova č. 83, IČO: 36863203, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 7 C 79/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. júla 2016 sp.zn. 8 Co 447/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa v konaní domáhal, aby (pôvodne) žalovaní 1/ až 3/ (1/ K. W., 2/ Ing. S. D., 3/ Región Beskydy) boli zaviazaní doručiť doporučenou zásielkou žalobcovi na adresu jeho trvalého bydliska a vedúcemu služobného úradu Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR, 816 44 Bratislava, Špitálska 8, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku list s nasledovným obsahom: „Dňa 09.04.2003 sme vypracovali a dňa 14.04.2003 sme doručili Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja SR sťažnosť na žalobcu Ing. C. K., v ktorej sme uviedli: „Vážený pán minister, predstavenstvo združenia Región Beskydy po oboznámení sa s priebehom finančnej kontroly Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR o použití účelovej dotácie na projekty podporujúce euroregionálne aktivity (24.-26. februára 2003) skonštatovalo, že člen kontrolnej skupiny Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR Ing. C. K. konal neštandardne a so zjavnou zaujatosťou. Predstavenstvo Regiónu Beskydy si teda dovoľuje upozorniť nadriadených daného pracovníka Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR na zväzanie jeho odbornej spôsobilosti na vykonávanie danej funkcie. Náš údaj o neštandardnosti a zjavnej zaujatosti, ako aj hodnotiace úsudky vzťahujúce sa k Ing. C. K. sú nepravdivé a žalobcovi Ing. C. K. sa ospravedľujeme.“ Zároveň sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť mu solidárne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500 000 Sk (16 596,90 €) do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť mu trovy konania.

2. Okresný súd Dolný Kubín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 7 C 79/2010-573 zo dňa 13. apríla 2015 (v poradí tretím) v spojení s opravným uznesením č.k. 7 C 79/2010-596 zo dňa 4. júna 2015 a ďalším opravným uznesením z 11. novembra 2016 č.k. 7 C 79/2010-638 žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 500 € na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení uviedol, že po vykonaní dokazovania listinnými dokladmi založenými v spise, výsluchom účastníkov a výsluchom svedkov a aplikáciou § 11 a § 13 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka treba konštatovať, že je dôležité skúmať okolnosti a v súvislosti s plnením akých práv k písomnému prejavu v danom prípade k sťažnosti došlo. Uviedol, že pokiaľ žalovaný podal sťažnosť, tento jeho prejav nemožno považovať za zásah do cti, či dôstojnosti žalobcu práve preto, že nebol robený s určitou publicitou, ani na nevhodnom mieste (bol adresovaný len zamestnávateľovi žalobcu) a nemožno vzhľadom na text konštatovať, že by išlo o nevhodný prejav. Zdôraznil, že konštatovanie, že žalobca konal pri kontrole neštandardne a so zjavnou zaujatosťou je také, ktoré musí žalobca ako zamestnanec štátneho orgánu zniesť. Súd po zhodnotení písomného prejavu - sťažnosti žalovaného dospel k záveru, že vzhľadom na formuláciu tejto sťažnosti a použité výrazy v nej uvedené, nebola sťažnosť spôsobilá privodiť žalobcovi ujmu. Zamestnávateľ postupoval pri jej prešetrení štandardne a sám vykonal šetrenie za účelom vysvetlenia obsahu použitých pojmov, resp. výrazov uvedených v sťažnosti, pritom vychádzal z vyjadrení svojich zamestnancov - vedúcich kontrolných skupín, resp. obsahu ďalších sťažností, ktoré prišli na žalobcu. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sťažnosť nebola žiadnym protiprávnym úkonom, dokazovaním nebolo preukázané, že by išlo o nepravdivé tvrdenia, táto sledovala legitímny cieľ ochrany pred nevhodným správaním štátneho úradníka, resp. upozornenie na takého správanie zamestnávateľa, čo bolo iniciované aj predmetnou sťažnosťou. Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil § 150 O.s.p.

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. júla 2016 sp.zn. 8 Co 447/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Na odôvodnenie uviedol, že súd prvej inštancie po predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu doplnil zistenie skutkového stavu veci, dokazovanie vykonal v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti právneho základu uplatnenia nároku žalobcu z porušenia jeho práva na ochranu osobnosti. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, ako i s jeho právnym posúdením veci. Uviedol, že súd prvej inštancie primerane právne vysvetlil, že žalovaný mal právo kritizovať žalobcu a podať sťažnosť zamestnávateľovi žalobcu a žiadať o prešetrenie postupu žalobcu, pretože to urobil korektným a nehanlivým spôsobom, keďže žalovaný v liste nehodnotil odbornú spôsobilosť žalobcu, ale ponecháva to na zamestnávateľovi. Dodal, že k vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmou na chránených osobnostných právach fyzickej osoby. Stotožnil sa aj so záverom súdu prvej inštancie, že sťažnosť žalovaného nie je spôsobilá zásahu do osobnostnej sféry žalobcu tiež preto, že nebola zverejňovaná a dozvedel sa o nej iba úzky okruh osôb kompetentných na jej vybavenie. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4. Žalobca proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke týkajúcej sa prípustnosti kritiky ako neoprávneného zásahu do osobnostných práv občana. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie bez vyhodnotenia právnej otázky, či v danom prípade v sťažnosti, ktorú žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobcu, ide o právne prípustnú kritiku alebo nie. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 61/2000 a rozhodnutie sp.zn. 1 M Cdo 4/2010. Pokiaľ sa odvolací súd stotožnil s názorom prvoinstančného súdu, že žalovaný realizoval svoje právo podať sťažnosť podľa zákona č. 152/1998 Z.z. o sťažnostiach a v

danom prípade nedošlo zo strany žalovaného k neprimeranému zásahu do osobnostných práv žalobcu, poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 1 MCdo 4/2010, kde bola dostatočne vyriešená otázka stretu dvoch ústavných práv, a to práva na ochranu osobnosti a petičného práva (práva podať sťažnosť), v ktorom prípade sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ nesúhlasil s názorom súdov oboch inštancií, že žalovaný realizoval svoje právo podať sťažnosť, ktorá bola primeraná okolnostiam prípadu, a preto nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv. Poukázal na to, že petičné právo je ústavne zaručené a uplatnené podľa práva iba za predpokladu, že nezasahuje neoprávnené do iných základných práv. Ak je zneužitý, ide o neoprávnený zásah do osobnosti druhého. V danom prípade žalovaný zneužil petičné právo, obsah jeho sťažnosti mal nízku a nemravnú pohnútku s cieľom žalobcovi ublížiť za profesionálny výkon jeho pracovnej činnosti. Vyčítal odvolaciemu súdu, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie bez náležitého odôvodnenia a uvedenia dôvodov, nedal odpoveď na podstatné námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, čím porušil právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 6 ods. 1 Dohovoru. Z týchto dôvodov žalobca žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie odmietnuť alebo zamietnuť. Nesúhlasil s názorom žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, lebo odvolací súd rozhodol v súlade s platnou právnou úpravou a rozhodnutie aj správne odôvodnil. K námietke žalobcu týkajúcej sa odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu uviedol, že žalobca nijako nešpecifikuje, v akej konkrétnej skutočnosti, resp. otázke sa odvolací súd v danom prípade mal odkloniť od právneho názoru dovolacieho súdu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a odvolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania v CSP nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti dovolania - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch (1

Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp.zn. II. ÚS 172/03 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

12. Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmé, že žalobca namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

13. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97,

II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

13.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017).

13.3. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, potom už „postupom súdu“ zásadne nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp.zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3

Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

15. K dovolacej námietke žalobcu týkajúcej sa nedostatočného vysvetlenia niektorých dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu a jeho nepreskúmateľnosti dovolací súd pripomína, že dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

15.1. Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

15.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatury Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

15.3. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15.4. V posudzovanej veci obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP; v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd označil ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý rozhodnutie riadne neodôvodnil, pretože v ňom odkázal na odôvodnenie prvého rozhodnutia prvoinštančného súdu, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené, podľa názoru dovolacieho súdu táto okolnosť nezakladá procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nič nemení na vyššie uvedených záveroch dovolacieho súdu uvedených v odsekoch 15.2, 15.3 tohto odôvodnenia.

16. Žalobca ďalej vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

16.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp.zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

17. V posudzovanej veci malo dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu obsahom sťažnosti, ktorú žalovaný doručil zamestnávateľovi žalobcu (MVRR SR) v tomto znení: „Predstavenstvo združenia Región Beskydy po oboznámení sa s priebehom finančnej kontroly MVRR SR o použití účelovej dotácie na projekty podporujúce euroregionálne aktivity (24.- 26.2.2003) skonštatovalo, že člen kontrolnej skupiny MVRR SR - Ing. C. K. konal neštandardne a so zjavnou zaujatosťou. Predstavenstvo Regiónu Beskydy si teda dovoľuje upozorniť nadriadených daného pracovníka MV RR SR na zváženie jeho odbornej spôsobilosti na vykonávanie danej funkcie“. Uvedená sťažnosť bola zaslaná ministrovi a na vedomie vedúcemu Služobného úradu MV EE SR a riaditeľovi odboru kontroly MVRR SR

18. Z hľadiska obsahu dovolania žalobcu možno za právnu otázku, v ktorej sa podľa dovolateľa odvolací súd odklonil od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu, považovať otázku prípustnosti a miery kritiky v sťažnosti kontrolovaného subjektu na toho, kto kontrolu vykonával, t.j žalobcu.

18.1. Dovolateľ v dovolaní označil rozhodnutia dovolacieho súdu (sp.zn. 1 MCdo 4/2010, sp.zn. 3 Cdo 61/2000) predstavujúce pri rozhodovaní o tejto otázke ustálenú rozhodovaciu prax. Samo tvrdenie, že dovolací súd sa pri riešení určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľa o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

18.2. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odôvodňuje žalobca poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 1 M Cdo 4/2010 a 3 Cdo 6/2000. V prvom z uvedených rozhodnutí, ktoré bolo aj publikované pod R 33/2013, najvyšší súd riešil otázku vzťahu práva na ochranu osobnosti a petičného práva zaručeného v článku 18 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V rozhodnutí uvádza, že aj pri strete petičného práva s právom na ochranu osobnosti a súkromného života, teda základných práv stojacich na rovnakej úrovni, je vecou súdu, aby s prihliadnutím na okolnosti každého prípadu zvážil, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred druhým právom. Úlohou súdu je, aby na základe konkrétnych okolností daného prípadu zvážil, či určitý výrok (vychádzajúci z práva na sťažnosť) dosahuje takej intenzity, že zasahuje do práva na ochranu cti a dobrej povesti a či je primeraný. Dovolací súd za nesprávny považoval záver vyslovený súdmi, že žalovaný realizoval svoje právo podať sťažnosť podľa zákona č.152/1998 Z.z. o sťažnostiach, a preto nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Vyslovil názor, že realizácia ústavou zaručeného petičného práva nevylučuje oprávnenosť zásahu do práva na ochranu osobnosti, rovnako ústavou garantovaného, teda petičné právo je ústavne zaručené a uplatnené podľa práva iba za predpokladu, že nezasahuje neoprávnené do iných základných práv; ak je petičné právo zneužitý, ide o neoprávnený zásah do osobnosti druhého.

18.3. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že jeho postup bol v súlade so závermi rozhodnutia sp.zn. 1 MCdo 4/2010, keď nezostal iba pri názore, že v prípade uplatnenia petičného práva - práva na sťažnosť by sa poškodený subjekt nemohol domáhať už práva na ochranu osobnosti, ale súdy oboch inštancií správne išli ďalej a posudzovali, či predmetnou sťažnosťou kontrolovaného subjektu nedošlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, či táto sťažnosť bola s prihliadnutím na okolnosti prípadu obsahom primeraná, ako bola zverejnená, pričom po vykonaní dokazovania dospeli k záveru, že sťažnosťou žalovaného nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Z uvedeného je potom zrejmé, že odvolací súd sa neodklonil od právneho záveru dovolacieho súdu súdov vysloveného v uvedenom rozhodnutí.

18.4. Pokiaľ ide o petičné právo dovolací súd považuje za potrebné dodať, že petičné právo je zaručené v čl. 18 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, v čl. 27 ods. 1 Ústavy SR, v ktorom v prvej vete garantuje petičné právo, druhou vetou čl. 27 ods. 1 priznáva právo obracať sa na orgány verejnej moci prostredníctvom „žiadostí“, „návrhov“ a „sťažností“. Doslovným výkladom tohto článku možno odlíšiť žiadosti, návrhy a sťažnosti od petícií, ktoré sú predmetom úpravy čl. 27 ods. 2. Petícia predstavuje zvláštny kvalifikovaný prípad slobody prejavu, ktorý je spojený s povinnosťou orgánu verejnej moci na obsah petície reagovať. Pri výklade oboch viet vo vzájomnom spojení možno odvodiť, že všetky tieto

prostriedky sú formou uplatnenia petičného práva.

18.5. Dovolateľ tvrdí, že odvolací súd sa v danom prípade odklonil tiež od právnych záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 61/2000, v ktorom najvyšší súd riešil otázku vzťahu kritiky a zásahu do ochrany osobnosti publikovaním článkov v periodiku v súvislosti s postupom exekútora pri uskutočňovaní exekúcie, súčasne kladie dôraz na povinnosť osoby, ktorá publikuje hodnotiaci úsudok na určitú skutočnosť, aby nielen vyslovila tento úsudok, ale aj poskytla dostatok informácií čitateľovi pre vytvorenie vlastného úsudku na danú skutočnosť. Z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti človeka vzhľadom k svojej publicite sú zvlášť nebezpečné zásahy, ku ktorým dochádza prostredníctvom tlače. V súvislosti s mierou kritiky mal za to, že kritiku nemožno v zásade považovať za zásah do práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa názoru dovolacieho súdu uvedené rozhodnutie vychádza z odlišných skutkových okolností, keďže sa tu rieši otázka primeranosti kritiky obsiahnutej v článkoch publikovaných v tlači, ktorá je určená neobmedzenému počtu subjektov, na rozdiel od sťažnosti v prejednávanej veci, ktorá bola určená len úzkemu okruhu subjektov, v kompetencii ktorých bolo jej riešenie (ministromi a na vedomie vedúcemu Služobného úradu MVR SR a riaditeľovi odboru kontroly MVR SR. So zreteľom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej veci nemožno konštatovať odklon od záverov uvedeného rozhodnutia, ktoré síce rieši otázku primeranosti kritiky, ale v odlišnej skutkovej situácii, než aká je v prejednávanej veci.

19. Pokiaľ ide o druhú vetu uvedenú v sťažnosti žalovaného dovolací súd zastáva názor že neobsahuje tvrdenie žalovaného o nedostatku odbornej spôsobilosti žalobcu na výkon kontrolnej činnosti, ale dáva jeho zamestnávateľovi iba podnet na zváženie jeho odbornej spôsobilosti na vykonávanie kontrolnej činnosti so zreteľom na jeho správanie počas vykonávania kontroly. Preto podľa názoru dovolacieho súdu nemožno uvedenú vetu považovať za kritiku osoby žalobcu takej intenzity, ktorá by predstavovala neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho osobnosti

20. Zo spisu však vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie v otázke oprávnenej kritiky a vyhodnotil právnu otázku prípustnej a primeranej kritiky obsiahnutej v sťažnosti žalovaného tak, že žalovaný mal právo kriticky sa vyjadriť k správaniu žalobcu, a teda podať sťažnosť, ktorú vyhodnotil ako korektnú, nevybočujúcu z medzí prípustnosti. Tvrdenia v sťažnosti (v prvej vete) neboli preukázané ako nepravdivé a zamestnávateľ, ktorý podanie žalovaného vyhodnotil ako sťažnosť na žalobcu, túto po prešetrení vyhodnotil ako opodstatnenú.

21. Vzhľadom na to, že sa odvolací súd pri riešení právnej otázky zadefinovanej žalobcom v dovolaní neodklonil od toho, ako je táto otázka posudzovaná (riešená) v rozhodnutiach najvyššieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu z§ 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevyplyva.

22. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p., nakoľko nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

23. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.